

MEMORIJA UMA I BOŽJI SUD

(NE BIH DA VAS PLAŠIM ALI OBRATITE PAŽNJU)

Aleksandar Poup (Alexander Pope) dobro je opisao proces usvajanja loših navika i poroka u svom besmrtnom epigramu: „*Porok je neman koja izgleda tako strašno, koju moraš vidjeti da bi je mogao mrzjeti; ipak, ako je gledamo često, postaje nam bliska, prvo je trpimo, pa simpatišemo, a onda prigrlimo!*“

Toliko mnogo njih, baš kao i mi, iz najboljih namjera kupi svoj prvi TV aparat, pa onda prvi video ili DVD-čitač... „Gledaćemo samo vijesti, dokumentarce, obrazovni, književni i inspirativni program, kao i emisije o prirodi.“ Međutim, gotovo neizbježno, kontrola počinje da popušta. Svaka emisija ili film koji dodamo toj listi izgleda tako nevino - i zasigurno nimalo lošije od njihovog prethodnika. Na taj način, čak i oprezna porodica može vremenom da stigne do programa sa vulgarnim izražavanjem, nemoralom i scenama nasilja, a da nikada ne shvati da je stalno izlaganje medijima *postepeno* zamagljivalo linije razdvajanja između dobra i zla.

Malo ljudi zaista razmišlja o tome šta su zapravo um i srce. Mi postajemo ono čemu se neprekidno izlažemo. Svako životno iskustvo je zabilježeno „objektivom kamere“ na „arhivskom disku“. Svaki razgovor sa bratom, sestrom, majkom, ocem, učiteljem, sveštenikom, voljenom osobom, prijateljem, sve pročitane knjige i časopisi, sve odgledane televizijske emisije i filmovi, svi odslušani tekstovi pjesama sa radija i vokmena, svi koncerti, pozorišni komadi i predstave koje smo posjetili, sva predavanja u školi, sva napisana i dobijena pisma, sva mjesta na koja smo putovali i prizori koje smo vidjeli na putu - sve je to um vjerno zabilježio. Ako sumnjate u ovo, saslušajte neku staru osobu koja je u stanju da ponovi živopisne „video zapise“ scena iz djetinjstva od prije 60 ili 70 godina. Sjećanje je pomalo „prašnjavo“ zbog proteklog vremena - ali je tu.

„U tkivu vašeg uma zabilježeno je i uskladišteno milijarde milijardi sjećanja, obrazaca navika, nagona, umjeća, nezamislivo finih proračuna, želja, nada i strahova, zvuk šapata koji ste čuli prije 30 godina, ushićenje koje nikada nijeste doživjeli, ali ste ga neprestano zamišljali, složena struktura nekog mosta, tačan pritisak jednog prsta na jednu žicu, tok hiljada različitih partija šaha, precizna kontura usana, jednačine, nijanse tuge i radosti, lica nebrojenih stranaca, miris nečije bašte, molitve, pesme, šale, melodije, računi, neriješeni problemi, davno prošle pobjede, strah od smrti i doživljaj Božije ljubavi, pogled na travku i pogled na nebo ispunjeno zvijezdama.“¹

Možda najznačajniji intervju za života Rolanda Hegsteda (Roland Hegstad) zapisan je u njegovoj moćnoj maloj knjizi *Mind Manipulators (Manipulacija umom)*:

„Jedno od najfascinantnijih otkrića naučnika koji prave mape ljudskog uma je otkriće neuronskih puteva povezanih sa memorijom u našim temporalnim režnjevima... Nedavno sam proveo nekoliko sati u razgovoru sa dr Vajlderom Penfildom (Wilder Penfield), bivšim direktorom svjetski poznatog Neurološkog instituta u Montrealu (Penfild je kasnije bio profesor neurofiziologije na Univerzitetu Mekgil). Upravo su studije dr Penfilda otkrile te datoteke pamćenja koje dopiru do najranijeg djetinjstva. Koristeći sondu koja električnom strujom stimuliše tkivo mozga, dr Penfild je *pokrenuo živa sećanja davno zaboravljenih*

¹ Gilbert Highet, *Man's Unconquerable Mind*

iskustava. Bilo je to, kazao je, kao da se pokrenuo deo filmske trake unutar mozga.

Dr Penfield mi je rekao da je ovaj metod primijenio na jednoj mladoj ženi koja je patila od epilepsije. Kada je stimulisao neku tačku na površini kore njenog mozga, ona je čula orkestar koji svira. Začudo je upitala da li je muzika bila sprovedena u operacionu salu. Kada je dr Penfield isključio električnu sondu, muzika je prestala. Svaki put kada bi pustio struju i stavio iglu sonde na isto mesto, orkestar je iznova zasvirao, a žena je to slušala u onom prvobitnom obliku, od solo do horskih deonica, kao što je to čula godinama ranije. Čak je ponovo doživjela uzbuđenje koje je osjećala dok je sjedela u dvorani. Cjelokupno izvođenje bilo je detaljno zapisano u mikroskopskim ćelijama njenog uma.

Značajna činjenica koju bi ovdje trebalo da primijetimo jeste da su događaji kojih ne možemo da se prisjetimo ipak zabilježeni - kao na filmskoj traci - i to u našem umu. Svaka TV emisija, svaka pjesma sa radija, svaka poruka sa bilborda, svaka pročitana knjiga i časopis, svaka osoba koju smo posmatrali, svaka sumnja koju smo gajili, svaka izgovorena reč - sve se nalazi tamo, a *sva nesvjesna sjećanja - ukupan zbir svega što je arhivirao naš um - čine našu ličnost, onakvu kakva je danas i kakva će biti sutra.*

Zaista je pravo čudo kako se ova ogromna živa biblioteka zapisa pretvara u svakodnevno ponašanje. Dok smo bili bebe, nijesmo bili isprogramirani ni za šta osim za naslijeđene sklonosti. Međutim, kako godine prolaze, sve više smo pod uticajem svoje „biblioteke“. Primjećujemo da nam je veoma teško da odstupimo od onoga što jesmo i što smo bili u prošlosti. Dokle god živimo postojaće mogućnost za promjenu, ali to zavisi umnogome od toga kakve nove informacije skladištimo u naš „glavni računar“ svakog dana.

Od kada sam pročitao ove dvije moćne izjave dr Penfilda i dr Džejmisa, mnogo pažljivije biram šta ću da gledam i slušam. Sada prvo sebi postavim pitanje: „Da li želim da ovo bude u mojoj memoriji do kraja mog života?“

Sve ovo ćemo doživjeti još ozbiljnije kada shvatimo da ono što dolazi do nas putem elektronskih medija u velikoj mjeri zaobilazi „cenzuru“ našeg uma. Dr Erik Peper (Eric Pepper) formulisao je taj problem na ovaj način: „Veliki problem sa televizijom je taj što preko nje informacije u velikoj mjeri ulaze u naš um tako da mi na njih i ne reagujemo. One odlaze direktno u centre za pamćenje a mi kasnije reagujemo na njih i ne znajući na šta reagujemo. Mi često radimo određene stvari i ne znajući zašto, ne znajući šta nas je pokrenulo na to.“

Ovo je zaista zastrašujuće doba za odgajanje djece. Prije početka šezdesetih godina, roditelji su u velikoj mjeri mogli da nadgledaju prilaze umu i srcu njihove djece. Televizija je to dramatično promijenila jer ona predstavlja širom otvorena vrata za pristup u većinu domova na planeti. Djeca mogu da imaju normalno djetinjstvo ako njihovi roditelji imaju najveći uticaj u ranim godinama njihovog života. Međutim, kada dozvole *strancu* da uđe u njihov dom, strancu nad kojim nemaju kontrolu, strancu koji dolazi na samo jedan pritisak na dugme - taj čin sve mijenja. Pedagozi tvrde da više od polovine od onoga što naučimo u toku života usvajamo još prije polaska u osnovnu školu. U tom periodu primamo pravu bujicu informacija. Nikada u svom životu nećemo tako žudno tragati za znanjem kao što smo to činili u djetinjstvu. Nikada nećemo učiti i usvajati znanja takvom brzinom.

Poznato je, na primjer, da se tokom tih prvih godina može brzo ovladati i najsloženijim jezikom, i to sa nekoliko njih.

Tokom ovih važnih ranih godina, „razapinju se jedra“ za život. Jednom postavljeni obrasci kasnije se teško mogu promijeniti. Shvatanja o tome šta je ispravno a šta pogrešno jasno se ustanove tokom ovih predškolskih godina, i srećan je onaj đak prvak koji je utemeljen

na čvrstim moralnim i etičkim principima.

Kada je u pitanju dobrobit djeteta, tragično je to da je, uporedo sa ulaskom medija u naše domove, rastao i broj porodica u kojima su oba roditelja zaposlena. Sve manji broj majki je kod kuće sa predškolskom djecom. Umjesto toga, dijete se prepušta dadiljama ili predškolskim ustanovama - među kojima je sve manje savjesnih i bogobojaznih, koji sa ozbiljnošću i strahopoštovanjem shvataju svoju ogromnu odgovornost da pomognu u usađivanju zdrave životne filozofije i razvijanju ispravnih obrazaca ponašanja kod djece.

„Muke Strašnog suda nijesu ništa gore od muka koje sami sebi stvaramo time što po navici oblikujemo naš karakter na pogrešan način. Kada bi mladi samo mogli da shvate kako će brzo njihove navike oblikovati njihovu ličnost, obratili bi više pažnje na svoje ponašanje i svoje izbore dok su još u godinama kada se razvijaju. Mi tkamo svoju sopstvenu sudbinu, dobru ili zlu, a ta se tkanina nikada ne može oparati. Svaki naš kontakt s vrlinom ili porokom ostavlja neizbrisivi trag. Pijani Rip Van Vinkl u Džefersonovom pozorišnom komadu, izvinjava se za svaki novi propust govoreći: 'Neću to uračunati ovaj put'. Dobro, on to ne mora da računa, i Neko ljubazan na Nebu ne mora to da računa; ali, i pored svega, to jeste uračunato. Duboko u njegovom umu, u nervnim ćelijama sve to je upisano i sačuvano, da bi bilo njegov protivnik kada dođe sledeće iskušenje. U strogo naučnom smislu, ništa što učinimo ili doživimo nije izbrisano.“²

„Nije važno koliko su loši uticaji mali, jer njihovo združeno dejstvo tjera čovjeka od svjetlosti u ništavilo. Mržnja nije ništa efikasnija od kockanja, ako kockanje može da postigne isti cilj. Ustvari, najsigurniji put u propast je postepen - blagi nagib, meka podloga, bez naglih skretanja, bez prekretnica, bez putokaza.“³

OBJAVA BOŽJE RIJEČI

Matej 15:19: „Jer od srca izlaze zle misli, ubistva, preljube, kurvarstva, krađe, lažna svjedočanstva, hule na Boga.“

Jeremija 17:9, 10: „Srce je prevarno više svega i opak: ko će ga poznati? Ja Gospod ispitujem srca i iskušavam bubreg, da bih dao svakome prema putevima njegovim i po plodu djela njegovih.“

Postanje 6:2, 5: „Vidjeći sinovi Božji kćeri čovječije kako su lijepo uzimaše ih za žene koje htješe... I Gospod vidjeći da je nevaljalstvo ljudsko veliko na zemlji, i da su sve misli srca njihovog svagda samo zle...“

Rimljanima 1:18-32: „Jer se otkriva gnjev Božiji s neba na svaku bezbožnost i nepravdu ljudi koji drže istinu u nepravdi. Jer što se može doznati za Boga poznato je njima, jer im je Bog objavio. Jer što je na Njemu nevidljivo, od postanja svijeta umom se na stvorenjima jasno vidi, njegova vječna sila i božanstvo, da nemaju izgovora. Jer kad poznaše Boga, ne proslaviše ga kao Boga, niti mu zahvališe, nego zaludješe u svojim umovanjima, i potamnje nerazumno srce njihovo; govoreći da su mudri, poludješe, i zamijeniše slavu besmrtnoga Boga obličjem smrtnoga čovjeka i ptica i četvoronožnih životinja i gmizavaca. Zato ih predade Bog u željama njihovih srca u nečistotu, da se beščaste tjelesa njihova među njima samima; koji zamijeniše istinu Božiju lažju, i više poštovaše i poslužiše stvari nego Tvorcu, koji je blagosloven u

² Roland Hegstad, *Mind Manipulators*

³ C.S. Lewis, *Screwtape Letters*, pp. 61, 62.

vijekove. Amin. Zato ih predade Bog u sramne strasti. Jer i žene njihove pretvoriše prirodno upotrebljavanje u protivprirodno, a isto tako i muškarci ostavivši prirodno upotrebljavanje žena, raspališe se željom svojom jedan na drugoga, muškarci sa muškarcima čineći sram, primajući na sebi odgovarajuću platu za svoju zabludu. I kako ne mariše da poznaju Boga, predade ih Bog u pokvaren um da čine što je neprilično, one koji su napunjeni svake nepravde, bluda, zloće, lakomstva, nevaljalstva, puni zavisti, ubistva, svađe, lukavstva, zloćudnosti; došaptači, opadači, bogomrsci, nasilnici, gordeljivci, hvalisavci, izmišljači zala, nepokorni roditeljima, nerazumni, nevjere, neosjetljivi, nepomirljivi, nemilostivi. Oni, poznavši pravdu Božiju, da koji to čine zaslužuju smrt, ne samo da čine to, nego i odobravaju onima koji to čine.“

Propovjednik 12:14: „Jer će svako djelo Bog iznijeti na sud i svaku tajnu, bila dobra ili zla.“

Matej 12:36, 37: „A ja vam kažem da će za svaku praznu riječ koju kažu ljudi dati odgovor u dan strašnog suda. Jer ćeš se svojim riječima opravdati, i svojim ćeš se riječima osuditi.“

1. Korinćanima 4:5: „Zato ne sudite ništa prije vremena, dokle Gospod ne dođe, koji će iznijeti na vidjelo što je sakriveno u tami i objaviće savjete srdačne i tada će pohvala biti svakom od Boga.“

Otkrivenje 20:12: „I vidjeh mrtvace male i velike gdje stoje pred Bogom, i knjige se otvoriše; i druga se knjiga otvori, koja je knjiga života; i sud primiše mrtvaci kao što je napisano u knjigama, po djelima svojim.“

E.G. White, *Velika borba između Hrista i Sotone* (iz opisa izvršnog Božjeg suda u poglavlju 42. *Borba je završena*): „Čim se otvore knjige izvještaja, i Isusovo oko pogleda grešnike, oni će biti svjesni sviju svojih grijeha koje su u svom životu učinili. Oni sada jasno vide kuda ih je odvelo skretanje sa staze čistote i svetosti, i kako ih je daleko odvela oholost i pobuna u prestupanju Božjeg zakona. Zavodnička iskušenja kojima su popustili i pali u grijeh, zloupotrijebljeni blagoslovi, preziranje Božjih vjesnika, odbačene opomene, talasi milosrđa odbijeni od strane tvrdoglavih i nepokajanih srca – sve je to sada pred njima kao da je napisano plamenim slovima.“

VRIJEME ŽETVE

Kao što smo vidjeli, savremena nauka otkriva da naš um memoriše apsolutno sve što prima. Bog je uspostavio određene mehanizme u našem umu koji su očigledno postepeno degradirani kako destruktivnim načinom života tako i spoljnim štetnim uticajima po čovjeka. Stoga sada, između ostalog, imamo problema sa pamćenjem i koncentracijom.

Od našeg izbora šta ćemo slušati i gledati, čemu ćemo posvetiti svoju snagu, tjelesne i umne sposobnosti, zavisi kakav ćemo karakter izgraditi. Karakter je sve što možemo prenijeti u buduću vječni život koji će Bog ponovo stvoriti.

Iz opisa Božjeg izvršnog suda jasno se vidi da će Bog djelovati tako da svi nepokajani grešnici budu potpuno svjesni svih zlih djela, misli i nakana koje su preduzeli. U trenutku kad više nema nikakvih nedoumica o pitanjima istine i zablude, kad na jednoj strani stoji vječni život a na drugoj vječna propast – jedno ovakvo suočavanje zaista se može nazvati Strašnim sudom, toliko strašnim da strašniji ne može biti.

Sada pogledajmo ogromnu razliku između neminovnosti osude i uklanjanja zla sa planete Zemlje i uopšte iz univerzuma i Božjeg plana za sve one koji hoće prihvatiti Njegovu

ponudu ljubavi i milosti. Jovan 5:24: „Zaista, zaista vam kažem: Ko moju riječ sluša i vjeruje Onome koji je mene poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.“ 1. Jovanova 5:12: „Ko ima Sina Božijeg ima život; ko nema Sina Božijeg nema život.“ Isaija 44:21, 22: „Pamti to, Jakove i Izrailju, jer si moj sluga; ja sam te saznao, sluga si moj, Izrailju, neću te zaboraviti. Rasuću kao oblak prestupe tvoje, i grijeha tvoje kao maglu; vrati se k meni, jer sam te izbavio.“ Kakav divan i veličanstven Bog! Kakva divna ponuda života!

Možemo zaključiti da se svi detalji velikog mozaika života savršeno uklapaju u koncept koji je Bog obznanio u svojoj Riječi. Stoga najmanje što možemo već danas učiniti za sebe je paziti na svoje misli, namjere, odluke, puteve i uticaje kojima se izlažemo. Najmanje što možemo učiniti za svoje bližnje koji uporno ignorišu ili odbijaju ideje o dobru, Bogu, moralu i drugim vrijednostima je pozvati ih da razmisle još jednom.

P. S.

Literatura:

- § Džo Viler, Daljinski kontrolisani (Joe L. Wheeler, Remote Controlled)
- § Sveto Pismo
- § E.G. Vajt, Velika borba